

LO MESTRE TITAS

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
 » » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
 » » un any, 4'00 »

Número solt 5 céntims

¡A reveure!

—¿Volverán las oscuras golondrinas
 á deixar senti aquí son tendre cant?

—No ho creguis pas, Quiquet; eixas bestiolas
 ¡ay, no!; no tornarán.

LO MESTRE TITAS

De totes parts reb nostre director probas inequívocas d'encoratjament y afecte. No podem deixar de copiar un párrafo d'una atentíssima carta del Sr. Comte de Melgar que dirigeix á nostre director:

También me manda el Señor felicitar á V. por la seña con que se le persigue, y que es un título más de honor para V. para su periódico...

Endavant, donchs, y ajúdinns nostres estimats correligionaris, que nosaltres no hem de desanimarnos en la empresa.

REGIONALISME

VII

Mossén Soler ha enviat á *El Correo Español* una carta molt salerosa sobre la seva conferència al Ateneo de Madrid. Y nosaltres, després d'agradir á *El Correo Español* l'haver copiat en sas columnas nostres articles contra aquella conferència, copiarem el párrafo substancial d'aquella carta, pera ferhi 'ls comentaris que 'ns ocorriexin. Comentaris, alguns d'ells veritaderament edificants, tractants d'un acadèmic de la Historia. Diu aixís el párrafo en qüestió:

«Per su amigo el señor Mella, que oyó la conferencia, podrá cerciorarse de que ni en ella traté para nada de catalanismo, pues quise hablar de la Descentralización y del Regionalismo en términos generales, aplicables á toda España, ni llamé «grande» á Argüelles, ni hablé de la tradición liberal con encomio, sino que sostuve, para hacer un argumento «ad hominem» á los liberales actuales, que «la Centralización es doctrina antiliberal según el programa de los legisladores de Cádiz», y que, por lo tanto, los legisladores que desde el año veinte hasta el presente han ido dictando leyes centralizadoras no sólo han tenido de malo el doctrinarismo revolucionario, en lo político de los doceañistas, sino además el doctrinarismo centralizador del que aquellos supieron, á lo menos, librarse.»

Com venhen nostres llegidors, ni *El Correo Español* ni *LO MESTRE TITAS* tenen que rectificar sos judicis sobres la conferència de Mossén Soler. Deyam nosaltres que, pera aquet senyor, la tradició liberal es descentralisadora. Y aixó ho confirma ell en la carta, dihentnos que 'ls legisladors del any 12 "supieron librarse del doctrinarismo centralizador". No 'ns importa saber el fi pera que empleá 'l conferenciant aquet argument: si ho feu creyent en la veritat de tots sos extrems, ó *ad hominem*, y encara que vulga *ad donum*. Sempre tenim que Mossén Soler creu que 'ls liberals del any 20, com si diguessim la *creme* d'aquella escola, eran descentralisadors.

Y vegi Mossén Soler com errá el tiro al dir que al Ateneo argumentava *ad hominem*. Aquesta argumentació consisteix en treure conseqüències d'una base no acceptada pel conferenciant y si per l'adversari. Y aquí tenim tot lo contrari: el conferenciant, que no ha de creure en la veritat de la proposició, comensa per dirnos que sí, que hi creu, puig que la tradició liberal es, segons ell, descentralisadora; y l'adversari, que es el que ha d'admetre la proposició base, nos nega rodonament que la admeti com á verdadera, puig tots els actuals liberals tenen á la tradició del seu partit com á eminentment centralisadora.

Ni aixó es argumentació *ad hominem*, ni *Cristo que lo fundó*.

VIII

De modo, Mossén Soler, que la tradició liberal anterior al any 20 es descentralisadora? M'agrada vosté perque ho afirma ab una frescura fins allá. Repetimho que val la pena: la tradició liberal es descentralisadora, segons Mossén Soler...

Anem á examinarho ab alguna detenció. Agafem un per un als liberals granats anteriors al any 20, y veurem sas ideas sobre regionalisme: 1er, en sos actes de governants, y 2^{on}, en sas obras y discursos. Valentas ideas descentralisadoras anem á trovar avants de 1820! Y avants de tot, y per avuy, un parell d'observacions.

Es la primera que nos han dit que Mossén Soler, pera provar que la tradició liberal era descentralisadora, cita alguns textos de las obras del Comte de Toreno y deis discursos de D. Agustí d'Argüelles. Y aquí hi ha que observar més d'una cosa.

Desde 'l moment, es sapiguda la máxima aquella

de que tots els llibres d'aquestas que hem convingut en anomenar *eminencias* liberals, contenen proposicions absolutament contradictorias, defensantse avuy lo que 's cremava ahir, cremant demá lo que avuy ab idolatria s'adorava. Aixó ho sap Mossén Soler, desde 'l moment en que está fins á la evidencia demostrat que arriba al colmo la inconseqüència liberal, algo disfressada per medi d'una fraseologia buyda, campanuda y bizantina.

Y si es hasta cert punt veritat qu'en un llibre s'hi trova tot lo que vol, com ha dit un filòsof de punta, será impossible, hasta més, será difícil trovar en las obras liberals alguns textos que tirin á la descentralisació?

No, Mossén Soler. Si 'n vol un centenar de textos liberals regionalistas, en un parell d'horas puch trova'ls; y s'enganya miserablement si 's pensa fernos creure que 's trencá la cloca regirant llibres. Pro desde are jo li asseguro que per cada text, y encare ambigu, que vosté 'ns treurá á favor de la descentralisació, jo hi trovaré en las obras liberals cent textos absolutament centralisadors.

Vegi aquesta advertencia pera que sápigun que no 'ns aturdeixen 'eis textos, més ó menos violentats. N'aportarem quatre contra un, y anulat aquet, restarán tres textos nostres que parlarán ab eloqüència sobirana.

IX

Y encare que no poguessim nosaltres oposar textos á textos y retalls á retalls, ha de saber Mossén Soler que la tradició d'un partit polítich que ha governat, no es la tradició d'una escola política purament científica, y que, per lo tant, no pot jutjarse la tradició del partit, com la de la escola, per las *doctrinas*, sinó per las *obras*, per la práctica, per las lleys, ab més ó menos fervor establertes.

Vingui aquí, Mossén Soler, y tinga la bondat de dirme en plata: en Silvela, es regionalista ó no? Es descentralisador ó no ho es? Crech que 'm dirá que no, suposant que vol parlar are en serio. Donchs jo li diré qu'en los discursos de Silvela, per cada ratlla centralisadora hi trovará 20 párrafos descentralisadors y regionalistas. Luego, segons la teoria de vosté, en Silvela será regionalista...

Se 'n riu vosté mateix? Val la pena. Rihemnos, Mossén Soler, del qui tregués aquesta conseqüència. Rihemnos també (si li sembla) dels qui als Ateneus racionan d'igual modo, pro serios, molt serios, ab la serietat del burro, que diria cert periodista parisien y repeteixo jo, ab peidó dels que 's pujan donar per aludits.

Y aquesta es la segona observació que volia ferli, avants d'entrar en materia.

VALCARLOS.

UN DE TANTS...

A la memoria del malográt amich en Joan Sabatés, mort en la campanya de Cuba.

I

La guerra comensava
aixís que fou de 'l Baire
donat lo primer crit;
mes ¡ay! no 's despertava
lo rey del bosch, ab flaire
de pólvora y brugit.

Encara més dormía
com més la tor-citada
bramava imponent;
¡sarcástica folía!
¡ferosa femellada!
¡crudel ensupiment!

Arreu la fera dalla
segaba las epigas
en mitj de trons y llamps,
y tétrica mortalla
teixida per intrigas,
cubría hermosos camps.

Ensemps qu aixó passava,
l'amich, frenétich deya:
—¡Malhaja 'ls fills perjurs!
quan Cuba reclamava,
¡perqué 'l sort se li feya
negantli dignes furs!...

II

¡Adeu! la Patria 'm crida;
dech doncas ajudarla;
vull esser un bon fill.

Esposaré ma vida
per ella, per salvarla
de tot mal y perill.

¡Adeu, amich meu, prega,
que ma fé resti pura
ennoblint lo meu cor,
y res del mon me trega,
fins ni la sepultura,
de l'ànima 'l tresor.

Ab pler jo desitjava
d'Espanya aydar á treurer
tot lo fals é incert;
de cor ho suspiraba;
mes ¡ay! ja no puch veurer
tal ditxa, tal plaher!

¡Ab més goig volaría
vers al camp de batalla
sense temer perills,
si aclamar hi podía,
voltat per la metralla,
al capdill de 'ls capdillst...

III

—¡A ell! brava nissaga
que lluytas per Espanya
poble valent y gran;
la Patria s'afalaga,
t'estima y sols s'afanya
en véuret ja triomfant.—

Y mentres aixó deyan
xiulaba la metralla,
roncava lo morter;
els uns, pre-oners queyan;
moría la brivalla;
drincava més l'acer.

De prompte, una rialla
potenta sense traba,
ofega lo retró,
y tot de sopte calla;
mes, prompte 's refermava
lo riure enganyadó.

Y riu que riu, seguía
l'amich, ab trist deliri
un riure sense goig,
qu'al fi 's desvanexía
donantli foll martiri.
S'había tornat boig!

IV

Finí del tot lo lluyta;
¡mes, ¡ay! que no venía
mon amich més fidell

¡Un jorn, á corre-cuita
deixaba aquesta vida
per viure dalt de 'l cel!

JOSEPH MASSANA TORTOSA.

Vilanova y Geltrú, Mars 1900.

LO TEATRO Á BARCELONA

IV

Inmoralitat de las obras. Es espantosa, terriblement espantosa; y el públich barceloní que a presenciat fa poch escenas asquerosas en las taulas dels nostres públichs, ho sap de sobras. Es una onada d'inmoralitat, y porquería, y fanch que 'ns está ofegant per moments, matant els ideals, y ab els ideals l'art, que no més pot alenar en la serena regió del idealisme.

Deixó apart las *doctrinas* immora's que ab tot y ser funestissimas, no son lo mes funest; prescindixo d'aquellas acoloradas apologias del amor llure, d'aquellas incessants invectivas á la santedat del matrimoni, á la paternitat, y al amor á la llar y á la familia, sense el qual no hi ha pau doméstica ni benestar social; y en prescindixo perque, ab tot y ser terrible el mal que aixó produheix, es res en comparació del que té per causa la inmoralitat de la frase picant, del dialecte que palpita carn y sanch en totas sas paraulas, de la acció indecorosa solsament ó espantosament indecanta.

Aneu passant revista á las sarsuelas que de Madrid ens venen, representadas á tots els Teatros lírics de Barcelona (si exceptuem al Liceu); aneu examinant una per una, escena per escena, y aquella en quina no hi troveu tres dotzenas de chistes (?) indecens y altres tant-s frases picantas, senyaleula ab pedra blanca. Al final, no os cansareu de contar pedras blancas... No posaré exemples, ni citaré obras, per no enrogir las galls del lector ó fer una especie de propaganda indirecta. Sols recordaré que una sarsuela (en que 's fa 'l panegíric de las casas de vida alegre y en que abundan las frases brutalment carnals y de burdell) s'ha representat á Barcelona 265 voltas, ab uns llenos que donavan gloria... Espanta aixó cristiá lector; espanta aixó, Sr. Bisbe...

Y qué dirém d'aquells *couplets* indecentíssims, compostos entre bastidors per un periodista de la *claque*, al calor de la atmósfera que allí regna, saturada de miasmas que la desho-

guardaten sempre com d'un matxo guit.

Si cap á tu veus vení un lliberal
trenca d'acera si portas cap ral.

Si ha de durar sols un any
aquet govern tan... estrany,
per un duro donaría
lo dret de ciudanía
y marxaría al Transwaal,
hont es tothom més formal.

Un Camalluhent;

per la copia
ROGER DE LLURIA.

Romero Robledo á LO MESTRE TITAS

En contestació al telegrama que dirijírem á
n'en Romero Robledo per habernos tractat de
separatistas devant del Parlament, el diputat per
Antequera dirigí á nostre director la següent
carta:

"Madrid 28 de Marzo de 1900.

Muy Sr. mío: he recibido el telegrama que me ha
dirigido, por el cual veo con mucho gusto que es usted
partidario de la integridad de la Patria.

Si nuevamente se suscitara en el Parlamento algún
debate, aprovecharé la ocasión para hacer constar
los sentimientos patrióticos de V., pero no creo que
las cuestiones catalanas vuelvan á discutirse, tanto
mas quanto que está muy próxima la clausura de las
Cortes.

De todos modos, los fines que V. persigue están en
parte realizados, puesto que su telegrama ha sido
publicado por los periódicos de Madrid.

Con este motivo queda de V. afectísimo S. S. q. b.
s. m.—Francisco Romero Robledo."

CARTAS DE FORA

Valls, 2 d'Abril de 1900.

Sr. Mestre: Contestant á las preguntas que en la carta
publicada en lo número passat ens dirigeix lo Noy Guapo
de Valls, li direm que ni el Sr. Avellá fa guerra al Círcol
Tradicionalista, ni és ni pot ser instrument de cap lli-
beral, ni may se li ha promés cap acta de diputat provin-
cial, ja que lo primer está en contradicció ab sos sentiments
y lo últim perque, fos qui fos lo nostre candidat que anés
á las urnas, no necessitem del apoyo de cap estira-cordetas
lliberal pera que 'l districte de Valls-Montblanch portés á
la Diputació un nostre correlligionari.

Sentim que 'l Noy Guapo se fiqui en assumptos que deu-
rían callarse ó dirse ab bona fé á lo menos.

Deixis de caborias, que cada hù compleixi el seu deber,
y que tothom treballi en la seva esfera; aixó y sols aixó es
lo que convé.

Seu affm.

UN QUE DIU LA VERITAT.

LAS GRACIAS DE D. FRANCISCO

Jo, senyors, so un home
molt y molt trempat,
amich de la broma
(y del estufat);
tinch grans (tragaderas)
y pinto molt be;
fins soch, va de veras,
un gran... (sabaté).

Si acás no ho sabían
des d'ara ho sabrán;
si no 'm coneixían
ja 'm coneixerán.

La mare ja ho deya:
—Quan tu serás gran
fará llum (de teya)
ton cap (d'elefant);
lo mon, tot en massa,
(ni t'escuchará);
lo pob e, (ab catxassa
se 't ben rifará).

Si acás no ho sabían, etc.
Tresors posseheixo

que son meus, ben meus;
pus jo, descendeixo
(de ruíns juheus);...
la meva nissaga
gosará á desdí,
(si guarda la daga
de tall florentí).

Si acás no ho sabían, etc.

Soch noble á tot serho;

soch Comte y Baró,
Gran Duch (pastelero),
Marqués del (Turró),
Tinch Creus (de grrran mérit),
Medallas (de plom),
y soch un bon périt
(per xifrá á tothom).

Si acás no ho sabían, etc.
Ocupo avuy dia

un puesto elevat;
ab ma (picardía)
un poble hi (enfonzat);
res á mi 'm (capfica),
sols penso (ab l'arrós),
tinch molta (palica)
y un cap (monstruós).

Si acás no ho sabían, etc.

¿Encar no m coneixen?
—Ja fa temps, minyó;
ets dels que traeixen
la nostra nació...

Ja s'acosta 'l dia;
posa alló en remull,
puig ta traidoría
se 'n veurá un embull...

PEPET DE LAS POMAS.

SUSCRIPCIÓ

pera sufragar els gastos que ocasiona á un nostre
redactor la MALA CAIGUDA que tingué el dia 10 de
Mars de 1900, y la operació que haurá de practi-
cárseli, que li ha costat ja are 125 pesetas... y lo
que te rondaré, morena.

Queda oberta, á instancia de varis amichs, en
nostra administració, de 12 á 3 de la tarde y de 6
á 8 del vespre.

NOTA—Lo demés que 's recaudi, será pera
contribuir al monument del insigne Aparisi y
Guijarro y festejar la seva bona memoria.

DONATIUS (1)

Suma anterior.	79'70 Ptas.
Excm. Sr. Duch de Solferino.	50 —
D. Ramón Martí.	5 —
» F. Mateu.	5 —
» N. N., Pbre.	1 —
» Manel Gatell.	1 —
» Jaume Torrent.	1 —
» A. B., Pbre.	1 —
» R. T.	1 —
L'Aucell de can Barba.	0'25 —

DONATIUS DE VALLS:

D. Pau Balcells.	0'25 —
» Francisco Nutó.	0'25 —
» Nicolau Muñoz.	0'25 —
» Un enemich de las elecciones.	1 —
» Salvadó Pi.	0'25 —
» Joan Tuá.	0'25 —
» Antón Secall Miquel.	0'25 —
» Domingo Robusté Solé.	1 —
» Joseph Vives y Sardá.	0'25 —
» Lluís Batalla.	0'50 —
» Biel Caballé.	0'25 —
» Joan Güell.	0'25 —
» Antón Vives y Salas.	0'25 —
» Andreu Yanes.	0'25 —
» Lluís de Torner.	0'25 —
» Joan Veciana, veterano de las tres guerras	0'25 —
» Ramón Vives y Salas.	0'25 —
» Pere Palau.	0'25 —
» Joan Bta. Vallvé.	0'20 —
» Domingo Robusté Recasens.	1 —
» Joan Olivé Casulleras.	0'50 —
» Antón Vallvey Güell.	0'25 —
» Joan Ferré y Agustí.	0'25 —
» Joan Vallvé Pairo.	0'10 —
» Joan Vergés.	0'10 —
» Joan Trenchs.	0'10 —
» Francisco Termens.	0'10 —
» Joseph Ribé.	0'15 —
» Joan Mestre.	0'25 —
» Jaume Queralt.	0'25 —
» Joan Queralt.	0'25 —
» Antón Secall Batalla.	0'15 —
D.ª Teresa Miquel de Secall.	0'10 —
» Carlos Banet.	0'15 —
» Jaume Mercadé Fontanillas.	0'25 —
» Jaume Mercadé Queralt.	0'10 —
» Pau Mercadé Queralt.	0'10 —
» Pascual Güibas.	0'25 —
D.ª Angela Baldrich de Güibas.	0'25 —
» Angela Güibas Baldrich.	0'25 —
» Carme Salas de Vives.	0'25 —
D. Biel Caballé (fill).	0'25 —
» Joseph Costas.	0'20 —
» Pere Homs.	0'10 —

Suma y segueix. 157'10 Ptas.

(1) Tots els donants, tindrán dret á adquirir de franch
(qu'es molt barata) la més completa biografía del insigne
Aparisi Guijarro, qu'estém ara ampliant y que fou premiada
en el Certámen del 10 de Mars últim, obert per LO MESTRE
TITAS.

Suma anterior.	157'10 Ptas.
» Joan Montserrat.	0'50 —
» Joan Figarola Canals.	0'10 —
» J. B.	0'20 —
» Joseph Fusté.	0'20 —
» Antón Pagés.	0'30 —
» Francisco Paris.	0'25 —
» Ramón Cosido.	0'50 —
» Antón Folch.	0'25 —
» Joseph Catalá.	0'25 —
» Joan Magrané.	0'10 —
» Manel de Miró.	0'20 —
» Ambrós Buxó.	0'20 —
» Ramón Sendrós Romeu.	0'10 —
» Antón Folch (fill).	0'25 —
» Rafel Bonet.	0'10 —
» J. B.	0'50 —
» Joseph Figarola.	0'10 —
» Joseph Gazo.	1 —
» Ramón Gavaldá.	0'30 —
» Antón Serra.	0'20 —
» Joan Queralt Pont.	0'20 —
» Magí Andreu Jané.	0'10 —
» J. R. P.	0'20 —
» Emili Folch.	0'25 —
» Joan Masqué.	0'25 —
» Joseph Peris.	0'25 —
» Antino Oliva.	0'25 —
» Francisco Sendrós.	0'10 —

DEL CENTRE CARLISTA DE BARCELONA:

Don Vicents M. Triadó, Párroco.	2 —
» Julián Bosque, catedrático.	2'50 —
» Anton Riba.	2 —
» Joseph Estafanell.	1 —
» Eduard Llafrenca.	1'50 —
» Jacinto Jorés.	2'50 —
» Joseph Blanch.	0'25 —
» Joan Sabaté.	0'50 —
» Emili Sanjens.	1 —
» Benito Vilalta.	1 —
» Eloy Sibit.	1 —
» J. Arjemi.	0'50 —
» J. Glosis.	1 —
» Joaquín Solbons.	1 —
» Martín Camarasa.	0'50 —
» Joseph Camprubí.	0'50 —
» Isidro Soler.	0'50 —
» Emili Gaset.	0'50 —
» J. Prats.	1 —
Un soldat de Carlos VII.	0'50 —
Don C. Balcells.	2 —
» J. Camps.	1 —

Suma total. 188'55 Ptas.

(Continuará.)

La noya de ca 'l Joval
festejava ab en Batista;
la minyona, era carlista,
lo minyó, era liberal.
Ella, un pom de flors semblaba,
Ell, era guapo y garrít.
Vaja qu'eran un partit
que talment enamoraba.
Ab gust de tota la gent,
se senyalá ab alegría
lo punt, y l' hora, y 'l dia,
per cel-lebrá 'l casament.
Mes al sé al moment fatal,
ella 's desdigué del tracte:
"Ja no'm caso, no hi ha tracte
—digue:—perqué es liberal."
Se va armar gran rebombori,
pero no hi va haber casori.

MANBL.

Es la mare ab sa tendresa
l'amparo de l'infantesa.

Viuda que 's torna á casar
la faria fusellar.

Los ministros espanyols
(los governs, millor diré)
son uns solemnes bunyols,
sense sucre, sal ni ré.

Procreu estar be ab Deu
que del mon ne fugireu.

Tota dona vanitosa
es una serp verinosa.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.